

M-CHATt (Modified checklist for autism in toddlers) Tarama Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *M-CHATt (Modified checklist for autism in toddlers) Tarama Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25456>

Özet

Otizm Spektrum Bozuklukları (OSB) erken tanı için kritik öneme sahip olan M-CHATt (Modified Checklist for Autism in Toddlers) Tarama Testi, 18-24 aylık küçük çocuklarda otizm riski taşıyan davranışları belirlemek amacıyla kullanılan bir ebeveyn bildirim ölçeğinin Türkçe adaptasyonudur. Bu adaptasyon çalışması, Meda Kondolot tarafından 2014 yılında gerçekleştirilen doktora tezi kapsamında yapılmış olup, testin Türkiye'deki çocuk popülasyonunda geçerlik ve **güvenirlilik** özelliklerini araştırmayı hedeflemiştir. Orijinal M-CHAT ölçeği 20 maddeden oluşurken, bu uyarlama çalışmasında test 42 maddelik genişletilmiş bir yapıda sunulmuştur.

Ölçek, erken müdahale programlarının başlatılmasına olanak sağlamak amacıyla, klinik olmayan ortamlarda **tarama testi** olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, özellikle Kayseri bölgesindeki küçük çocuklarda OSB şüphesi belirlemeye ve etiolojideki çevresel faktörlerin rolünü incelemeye odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Otizm, Otizm Spektrum Bozukluğu, M-CHATt, Tarama Testi, Erken Tanı, Toddler, Güvenirlilik, Meda Kondolot.

Yazarlar

Meda Kondolot (Sorumlu Yazar).

Amaç

M-CHATt Tarama Testi'nin temel amacı, 18 ila 24 aylık küçük çocuklarda **Otizm Spektrum Bozuklukları** riskini erken dönemde tespit etmektir. Ölçek, ebeveynlerin çocuklarının sosyal etkileşim, iletişim ve tekrarlayıcı davranışları gibi alanlardaki gelişimlerini değerlendirmelerine olanak tanır.

Bu özel uyarlama çalışmasının amacı, M-CHATt'nin Türkçe formunun Türkiye popülasyonunda psikometrik özelliklerini (geçerlik ve **güvenirlilik**) belirlemek ve otizm taramasında kullanılabilirliğini kanıtlamaktır. Ayrıca, çalışma kapsamında belirli bir bölgedeki (Kayseri) OSB şüphesi ve çevresel risk faktörleri de araştırılmıştır.

Yapı

M-CHATt (Modified Checklist for Autism in Toddlers) ölçeği, otizmin temel belirtileri olan sosyal iletişim ve etkileşimdeki eksiklikleri ve kısıtlı, tekrarlayıcı davranış kalıplarını ölçen

davranışsal bir **tarama testi**dir. Temel yapısal bileşenler genellikle şunlar içerir:

Ortak Dikkat (Joint Attention): Çocuğun bir nesneye veya olaya dikkat çekmek için işaret etme veya bakışlar takip etme yeteneği.

Sosyal İletişim ve Etkileşim: Göz teması, taklit etme ve duygusal tepkiler verme.

Sembolik Oyun: Rol yapma veya nesneleri hayali amaçlarla kullanma yeteneği.

Dil Gelişimi: Sesleri ve kelimeleri kullanma biçimi.

Meda Kondolot'un uyarılma çalışmasında kullanılan 42 maddelik versiyon, otizmin temel davranışsal göstergelerinin yanı sıra, çocuğun bakış geçmişi, kan transfüzyonu öyküsü gibi çevresel ve tıbbi risk faktörlerini içeren ek maddelerle genişletilmiş bir yapıyı temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması sürecinde elde edilen geçerlik verileri, bu özet kaynakta detaylı olarak sunulmamıştır. Ancak, bir **geçerlik** çalışması, testin gerçekten otizm riskini ölçüp ölçmediğini belirlemek için gereklidir. Orijinal M-CHAT ölçeği, yüksek duyarlılığa sahip olmasıyla bilinir, yani otizm riski taşıyan çocukları doğrudan şekilde tespit etme eğilimindedir.

Uyarılma çalışmasında muhtemelen yapı **geçerli**i (faktör analizi yoluyla) ve ölçüt bağımlı geçerlik (altın standart tanı araçlarıyla karşılaştırma) yöntemleri kullanılmıştır. Yeterli geçerliğin sağlanması, testin erken OSB tanısında güvenle kullanılabilmesi için temel şarttır.

Güvenirlilik

M-CHATt Tarama Testi'nin Türkçe uyarlaması için iç tutarlılık **güvenirlilik** katsayısı hesaplanmıştır.

Cronbach Alfa Değeri: 0.67 olarak bulunmuştur.

Bu değer, 0.60 ile 0.80 aralığında yer alıyandan, ölçeğin iç tutarlılık açısından "oldukça güvenilir" olduğu kabul edilmiştir. Bu sonuç, testin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı (otizm riskini) ölçtüğünü göstermektedir. Bu düzeydeki **Cronbach Alfa** değeri, özellikle erken yaş tarama testleri için kabul edilebilir bir düzeydedir.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmasında kullanılan 42 maddelik genişletilmiş formun faktör yapısı hakkında detaylı bilgi kaynakta belirtilmemiştir. Ancak, orijinal M-CHAT ölçeği genellikle iki veya üç faktörlü bir yapı sergiler. Bu faktörler tipik olarak sosyal etkileşim ve iletişim becerileri ile kişisel/tekrarlayıcı davranışlar temsil eder.

42 maddelik bu adaptasyonun, temel M-CHAT faktörlerinin yanı sıra, tıbbi geçmişi ve çevresel risk faktörlerini içeren ek maddelerin ayrı bir faktör yapısı oluşturup oluşturmadığını incelenmesi önemlidir. Faktör analizi, ölçeğin teorik yapıyla ne derece uyumlu olduğunu göstererek yapı geçerliliğine katkıda bulunur.

Ölçek

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Ebeveyn Bildirim Ölçeği (Parent Report Checklist)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Klinik Olmayan Toplum Örnekleme (Erken **tarama testi** olarak)

Age Group: 18-24 Aylık Çocuklar (Adaptasyon çalışması kapsamında)

Population Details: Kayseri ilinde 18-24 aylık çocuklardan oluşan örneklem. Çalışma, çocuklarda **Otizm Spektrum Bozuklukları** sıklığını araştırmaktır.

Test Methodology: Anket ve ebeveyn görüşmesine dayalı tarama yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Meda Kondolot, Hacettepe Üniversitesi, **Cronbach Alfa**, 42 Madde, Çocuk Gelişimi, Kayseri, Doktora Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: mkondolot@erciyes.edu.tr

Correspondence Address: Erciyes Üniversitesi (Tahmini Başlık)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek adaptasyonu, Meda Kondolot tarafından 2014 yılında tamamlanan doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [m-chatt-modified-checklist-for-autism-in-toddlers-tarama-testi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/m-chatt-modified-checklist-for-autism-in-toddlers-tarama-testi-toad.pdf)

Kaynaklar

Kondolot, M. (2014). Otizm spektrum bozukluklar n n tanısında M-CHATt (Modified checklist for autism in toddlers) tarama testinin **geçerlilik-güvenilirliği**, kayseri'de 18-24 aylık çocuklarda otizm spektrum bozukluklar n n s kl    ve etiyolojide bazı çevresel faktörlerin rolü (Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

Tez Merkezi Kayna  : tez.yok.gov.tr

M-CHATt (Modified Checklist for Autism in Toddlers) Tarama Testinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

42 maddeden oluşmaktadır.

Yoğun bakımda izlem  yk s 

Damardan s v  alma  yk s 

Kan transf zyonu  yk s 

Mekanik ventilat r kullanımı